

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213215893
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4213215893.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1./ D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. U. XXX/XX, W. Z., 2./ D. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, 3./ I. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, W. Z., 4./ W. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, W. Z., 5./ M. T. ml., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. U., W. Z., zastúpení žalovanou 4/, o zaplatenie 2.808,54 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 11. októbra 2019, č. k. 6C/135/2014 - 282, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným v 1. až 5. rade voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie alebo prvoinstančný súd v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), po predchádzajúcom zrušení jeho rozsudku zo dňa 17. júna 2016, č. k. 6C/135/2014-134 uznesením Krajského súdu v Nitre z 27. apríla 2018, č. k. 5Co/58/2017-177, rozsudkom zo dňa 11. októbra 2019, č. k. 6C/135/2014-282 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) znova žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovaní majú nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca dňa 23.07.2013 doručil súdu žalobu zo dňa 11.07.2013, ktorou sa domáhal, aby súd žalovanú 1/ a pôvodného žalovaného 2/ (M. T., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX), t. j. právneho predchodcu žalovaných 2-5 zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 2.808,54 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 157,27 a úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2.808,54 € od 26.02.2013 do zaplatenia a trovy konania, na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa a.s.) uzatvoril dňa 14.11.2007 so žalovanými zmluvu číslo 212539462, na základe ktorej poskytol žalovaným finančné prostriedky. Žalovaní sa zaviazali veriteľovi tieto vrátiť v dohodnutých splátkach, ktoré splátky však nedodržel. Predmetnú pohľadávku žalobca nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.12.2012. V tomto konaní sa domáha zaplatenia splátok v počte 63 v celkovej sume 2.808,54 €, ktoré splátky boli splatné v období od 20.8.2010 do 20.10.2015. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala sumu 3.670,33 €, ktorá pozostávala z istiny vo výške 2.954,23 €, riadneho úroku vo výške 433,99 €, úroku z omeškania vo výške 234,27 € a ostatného príslušenstva vo výške 47,84 € v súlade s prílohou k zmluve o postúpení. Sumu 47,84 € a poplatky a sumu 234,27 € si žalobca v tomto konaní neuplatnil. Žalobca si v tomto konaní uplatnil úrok z omeškania počnúc dňom 28.06.2013, t.j. dňom nasledujúcim po účinnosti postúpenia pohľadávky. Žalovaná odo dňa postúpenia pohľadávky ku dňu podania žaloby nič neuhradila.

2.2. K žalobe žalobca pripojil Zmluvu o splátkovom úvere č. 0212539462 zo dňa 14.11.2007, Všeobecné obchodné podmienky, Dodatok č. 6 k Všeobecným obchodným podmienkam, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 18.12.2012, Výzvu k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 06.02.2013, Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 1514/2012/CE zo dňa 13.12.2012, prílohy č. 1-4 k zmluve o postúpení pohľadávky, Plnomocenstvo, Pokus o zmier zo dňa 12.06.2013.

3. Dňa 05.05.2015 bol súdu doručený úmrtný list žalovaného v 2. rade, a preto súd pokračoval v konaní s dedičmi žalovaného 2.

4. Okresný súd Komárno rozsudkom č. k. 6C/135/2014-134 zo dňa 17.06.2016 žalobu zamietol z dôvodu, že považoval predmetný nárok žalobcu za premlčaný. Žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 5Co/58/2017-177 zo dňa 27.04.2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s tým, či žalobca uplatnenú pohľadávku nadobudol platným právnym úkonom postúpenia v nadväznosti na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Z výsledkov vykonaného dokazovania je totiž zrejmé, že pôvodný veriteľ splatnosť úveru voči žalovaným nevyhlásil a do spisu nebol doložený ani dôkaz o tom, či veriteľ ešte pred postúpením pohľadávky žalovaných písomne vyzval na zaplatenie dlhu, keďže boli nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením člena časti svojho peňažného záväzku. Podľa obsahu spisu zo strany banky pred postúpením nedošlo ani k vyhláseniu splatnosti celého dlhu, čo znamená, že banka mohla v danom čase postúpiť po predchádzajúcej písomnej výzve len v tom čase nesplatenú časť dlhu. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní vysporiadať sa aj s tým, či žalobca je aktívne vecne legitimovaný, teda či k postúpeniu pohľadávky nedošlo v rozpore s ustanovením 92 ods. 8 zákona o bankách, a či právny úkon postúpenia nie je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je (absolútne) neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom a až potom vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 OSP tak, aby bolo preskúmateľné.

5. Súd prvej inštancie riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu po opätovnom prejednaní veci na základe vykonaného dokazovania po oboznámení sa s obsahom listín v spise z hľadiska skutkového stavu ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

6. Právny predchodca žalobcu (postupca Slovenská sporiteľňa a.s., so sídlom Bratislava, Suché Mýto 4, IČO: 00 151 653) dňa 14.11.2007 uzavrel so žalovanou v 1. rade a právnym predchodcom žalovaných 2-5 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0212539462 § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Na základe tejto zmluvy pod bodom I. Predmet zmluvy poskytla Slovenská sporiteľňa a.s. Bratislava žalovanej 1 a právnemu predchodcovi žalovaných 2-5 spotrebný bezúčelový úver vo výške 80.000,- Sk, so spracovateľským poplatkom 1.000,- Sk, s poplatkom za správu úveru 60,- Sk mesačne, s výškou splátky 1.343,- Sk vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci s dátumom prvej splátky 20.12.2007 a konečnou splatnosťou dňa 20.10.2015. RPMN bola dohodnutá na 14,11 %.

7. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1514/2012/CE zo dňa 13.12.2012 uzavretej medzi postupcom Slovenská sporiteľňa a.s. Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653 a postupníkom EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803 (žalobcom) podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovaným, uvedenú v Prílohe č. 1 k Zmluve. Dňa 23.07.2013 doručil žalobca súdu žalobu zo dňa 11.07.2013, ktorou sa domáhal, aby súd žalovanú 1/ a pôvodného žalovaného 2/ (M. T., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX), t. j. právneho predchodcu žalovaných 2-5 zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 2.808,54 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 157,27 € a úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2.808,54 € od 26.02.2013 do zaplatenia a trov konania. Žalovaní odo dňa postúpenia pohľadávky ku dňu podania žaloby nič neuhradili.

8. Po postúpení pohľadávky žalobca Výzvou k úhrade a oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 06.02.2013 žalovaným oznámil celkovú výšku pohľadávky vo výške 3.859,28 € a uložil im povinnosť uhradiť túto sumu do 21.02.2013.

9. V pokuse o zmier zo dňa 12.06.2013, ktorý po postúpení pohľadávky žalobca zaslal žalovaným, žalobca uviedol, že dňa 0292/1455/2012 bola pôvodným veriteľom vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru, ktorá skutočnosť mala byť žalovaným oznámená. Žalobca si voči žalovaným uplatnil sumu 3.744,69 € a vyzval ich, aby svoju povinnosť splnili najneskôr do 19.06.2013. Deň označený ako 0292/1455/2012 nebol ďalej špecifikovaný. Predchodca žalovaných 2-5 dňa 01.11.2014 zomrel, a preto súd v konaní pokračoval so žalovanými 2-5.

10. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa ustanovení § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom od 01.01.2008 (ďalej len „OZ“), § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom od 01.04.2015, § 53 ods. 1 až 3, ods. 4 písm. b/, § 54 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 121 ods. 3 OZ, § 1 ods. 1, § 2 písm. a/ a b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 01.07.2006 do 31.12.2007, § 2 ods. 1 a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom k 13.12.2012 a podľa ustanovenia bodu 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s.

11.1. Poukázal na to, že aktívnou vecnou legitimáciou v konaní sa rozumie hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd vecnú legitimáciu v konaní skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, ak ju žiaden z účastníkov konania/ strán sporu nenamietá. Žalobca si v tomto konaní uplatnil na zaplatenie dlžnú sumu titulom Zmluvy o splátkovom úvere č. 0212539462 zo dňa 14.11.2007.

11.2. Predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovaných, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere uzatvorenej v zmysle § 497 až 507 Obchodného zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaných je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočností, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

12.1. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním, rešpektujúc rozhodnutie Krajského súdu v Nitre a právny názor nadriadeného súdu v ňom vyjadrený, dospel k záveru, že v danej veci je potrebné bez ohľadu na štádium konania prioritne sa zaoberať otázkou vecnej legitimácie strán sporu v tomto konaní.

12.2. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide;

o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004, rozsudok Okresného súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015).

12.3. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných mal súd preukázanú, keďže ide o dlžníka zo zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania (pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného žalobca preukázal predložením zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, plnenie z ktorej je predmetom sporu).

13. Pokiaľ však ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní súd konštatoval, že v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t. j. že spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s., ako veriteľ pohľadávky písomne vyzvala žalovaného ako dlžníka na úhradu dlhu a tento bol napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní vyvodzoval zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 uzavretej medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s.

14. V tejto súvislosti dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t. j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo právnom vzťahu z titulu bankového úveru.

15. Citujúc ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách konštatoval, že banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, žeby predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bol žalovaný v omeškaní.

16. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu.

17. Podľa názoru súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa prialo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

18. V danom prípade žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok špecifikovaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., a keďže žalobca nepreukázal dodržanie tohto postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu, súd prvej inštancie konštatoval,

že nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v tomto konaní a nepreukázal, že pred postúpením pohľadávky právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných na splnenie záväzku, s plnením ktorého boli žalovaní v omeškaní a že žalovaní boli napriek výzve súd nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, preto bol súd nútený konštatovať, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.12.2012 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. vo vzťahu k pohľadávke zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0212539462 zo dňa 14.11.2007. Medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, keď zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách treba ohľadom inštitútu postúpenia pohľadávky považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka (konkrétne § 524 Občianskeho zákonníka). Zmluvu o postúpení pohľadávok z 13.12.2012 je preto potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom).

19. Poukázal tiež na to, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. To znamená, že ku dňu 13.12.2012 právny predchodca žalobcu (pokiaľ do dňa 13.12.2012 neukončil záväzkovo právny vzťah s dlžníkom, ktorú skutočnosť žalobca ani netvrdil) mohol postúpiť na tretiu osobu len tú časť svojej pohľadávky, ktorá bola ku dňu 13.12.2012 už splatná a nie aj tú časť pohľadávky, u ktorej mala nastať splatnosť po postúpení pohľadávky.

20. Svoje argumenty oprel aj o právne názory vyjadrené v rozhodnutiach krajských súdov, a to rozsudky Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015, sp. zn. 24Co/722/2015, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/328/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/750/2015 ako aj v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/23/2017 zo dňa 25.10.2017.

21. Žalobca v konaní nepreukázal, že by Slovenská sporiteľňa, a.s. doručila predchodkyňi žalovanej písomnú výzvu na splnenie omeškaného peňažného záväzku. Písomná výzva na splnenie je totižto jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky bankou. Výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka, lebo ide o tzv. faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky bankou v prípade, ak klient banky je napriek písomnej výzve banky nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Nepredloženie tejto výzvy s doručenkou má za následok, že žalobca nepreukázal začatie plynutia lehoty trvania nepretržitého omeškania dlžníka banky dlhšieho ako 90 kalendárnych dní ako predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky Slovenskej sporiteľne a.s. v prospech žalobcu.

22. Keďže súd postupom podľa § 295 CSP nemal preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok z 13.12.2012 v prospech žalobcu je neplatná s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.) v časti pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s. voči žalovaným zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0212539462 zo dňa 14.11.2007 a žalobca v súvislosti s uvedenou zmluvou nie je veriteľom žalovaných. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 396 ods. 1 CSP, keď žalovaní boli tou stranou sporu, ktorá bola s ohľadom na výsledok konania v konaní plne úspešná. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25.1. Dôvodil tým, že zmluvné strany si v zmysle § 89 ods. 1 ZoB a čl. 18 bod 18.14 dojednali vzájomné práva a povinnosti odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB, avšak súd prvej inštancie sa s tým v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal, hoci on na to v konaní pred prvoinštančným súdom poukazoval.

25.2. Nakoľko ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení ZoB, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nevylučuje odchyľnu úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany (postupca, žalovaný 1/ a právny predchodca žalovaných 2/ - 5/) si v posudzovanom prípade dohodli otázku postúpenia odchyľne od predmetného zákona, a to v bode 18.14 Všeobecných obchodných podmienok. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že preukázanie splnenia podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdenom prípade odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB. Svoju argumentáciu oprel odvolateľ o rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/2/2016 zo dňa 02.05.2017, sp. zn. 10Co/76/2016 zo dňa 07.12.2016, sp. zn. 9Co/145/2015 zo dňa 05.10.2016, sp. zn. 11Co/206/2015 zo dňa 05.10.2016, sp. zn. 11Co/11/2015 zo dňa 25.08.2016, sp. zn. 10Co/57/2017 zo dňa 08.02.2018 a uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/147/2017 zo dňa 10.01.2018.

26.1. Žalobca ďalej poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo podľa jeho názoru preukázané, že postupca pred postúpením pohľadávky dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá. Konštatoval, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný 1/ a právny predchodca žalovaných 2/ - 5/ boli v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaný 1/ a právny predchodca žalovaných 2/ - 5/ boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu omeškaných splátok úveru. Žalobca v konaní tvrdil a tvrdí, že žalovaný 1/ a právny predchodca žalovaných 2/ - 5/ boli v čase postúpenia pohľadávky napriek opakovaným výzvam na úhradu dlhu zo strany postupcu v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, a keďže tieto skutkové tvrdenia neboli v zmysle § 151 ods. 1 CSP protistranou popreté, bolo ich podľa názoru žalobcu potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo v konaní potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením (ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi), že žalovaný 1/ a právny predchodca žalovaných 2/ - 5/ boli v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

26.2. Na základe uvedeného žalobca zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, lebo v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi a vykonanými skutkovými tvrdeniami preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu ust. § 92 ods. 8 ZoB. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 24Co/124/2018 zo dňa 04.12.2018.

27.1. Odvolateľ považuje za samozrejmé, že súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky otázky, ktoré boli stranami sporu nastolené v konaní, avšak s ohľadom na rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré žalobca na podporu svojej argumentácie doložil, bolo podľa názoru žalobcu povinnosťou súdu vysporiadať sa s otázkou, z akého dôvodu neprihliadol na zákonom dovolené dojednanie vzájomných práv a povinností odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB a prelomil tak zmluvnú slobodu strán sporu. V nadväznosti na uvedené žalobca zastáva názor, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepreskúmateľné a navyše absolútne nerešpektujúce skutkový stav veci, kedy sa súd jednoducho „odmietol“ zaoberať odchylným dojednaním práv a povinností zmluvných strán od ust. § 92 ods. 8 ZoB, ktoré zmluvným stranám dovoľuje samotný ZoB vo svojom ust. § 89 ods. 1. Súd takýmto postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a porušil žalobcovi právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

27.2. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, a teda sa mu odníma možnosť konať pred súdom.

28.1. Žalobca ďalej uviedol, že „ochrana spotrebiteľa“, ktorú sa napadnutým rozhodnutím zrejme snažil dosiahnuť súd, je v konečnom dôsledku takou ochranou, ktorá spotrebiteľov poškodzuje. Zamietnutie žaloby pre nepreukázanie platného postúpenia pohľadávky pre spotrebiteľov znamená, že síce nie sú nútení podrobiť sa nútenému výkonu súdneho rozhodnutia, avšak prakticky sa dostávajú do stavu právnej neistoty vo vzťahu k tomu, kto je ich veriteľom a komu teda majú svoj dlh vlastne splniť, aby dosiahli napr. výmaz z úverového registra. Postupca totiž naďalej zastáva názor, že postupoval v prísnom súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB (aj súd v napadnutom rozhodnutí uvádza, že postup podľa ust. § 92 ods. 8 ZoB nebol podľa jeho názoru preukázaný, čo však samo o sebe neznamená, že tento postup nebol postupom dodržaný) a zmluva o postúpení pohľadávky nebola výrokom súdneho rozhodnutia nikdy vyhlásená za neplatnú, v dôsledku čoho na ňu ako na neplatnú ani nemožno nazerať. Žalobca zostane veriteľom žalovaných aj v prípade, ak sa súdne rozhodnutie, ktorým súd zamietol žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu stane právoplatným, nakoľko táto pohľadávka na neho bola postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorá nebola nikdy výrokom súdneho rozhodnutia určená ako absolútne neplatná, čím nie je dôvod na vrátenie pohľadávky postupcovi (keď tento navyše deklaruje postup v prísnom súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB v čl. 4 bode 4.2 písm. d) zmluvy o postúpení pohľadávok).

28.2. Žalobca naopak - pri rešpektovaní názoru súdu ohľadom postúpenia pohľadávky - je síce veriteľom spotrebiteľa (keďže zmluva o postúpení nebola výrokom vyhlásená za absolútne neplatnú), avšak nemal by od neho titulom dlhu prijať žiadne ďalšie plnenia, nakoľko by sa vystavil riziku súdneho konania a posúdenia, že koná v rozpore s odbornou starostlivosťou, pokiaľ má vedomosť o zamietnutí žaloby pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie a napriek tomu prijal plnenia titulom pohľadávky, ktorej postúpenie je sporné. Ak by mal preto spotrebiteľ záujem dobrovoľne splniť svoj dlh (nakoľko napr. chce plniť záväzky, k splneniu ktorých sa zaviazal, resp. by chcel napr. dosiahnuť výmaz z úverového registra, etc.), tak dôsledkom napadnutého rozhodnutia sa dostáva do situácie absolútnej právnej neistoty, nakoľko v reálnej praxi nevie komu má plniť, keďže obaja domnelí veritelia (postupca a žalobca) sa z pochopiteľných vyššie uvedených dôvodov zdráhajú takto poskytnuté plnenie titulom dlhu prijať, aby sa nevystavili riziku prijatia bezdôvodného obohatenia a konania v rozpore s odbornou starostlivosťou. Z uvedeného dôvodu považuje žalobca napadnuté rozhodnutie za len veľmi zdanlivo ochraňujúce spotrebiteľa (v rovine zamietnutia žaloby), nakoľko v skutočnosti môže byť spotrebiteľ v konečnom dôsledku uvedeným rozhodnutím zo strany súdu poškodený.

29. Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy, spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Preukázanie splnenia podmienok podľa ust. § 92 ods. 8 ZoB v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdnom prípade v súlade s ust. § 89 ods. 1 ZoB odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB.

30. Poukazujúc na ustanovenie § 390 písm. a) a b) CSP navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP v spojení s ust. § 390 písm. a) a b) CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu a žalobcovi prizná voči žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Zároveň vyčíslil trovy právneho zastúpenia odvolacieho konania vo výške 145,21 € s DPH, ktoré pozostávajú z jedného úkonu právnej služby vo výške 133,45 € s DPH a režijného paušálu k úkonu právnej služby vo výške 11,76 € s DPH (podanie odvolania).

31. Žalovaní v 1./ až 5./ rade sa k odvolaniu nevyjadrili.

32. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a že spĺňa náležitosti odvolania v zmysle § 363 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel

k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

34. Odvolací súd preskúmajúc podané odvolanie žalobcu dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonal rozsiahle dokazovanie zamerajúc sa na riadne zistenie skutkového stavu veci, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam, následne aj vec správne posúdil po právnej stránke, keď dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby, ktorú napadnutým rozsudkom zamietol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

35. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a jeho argumenty podporujú príslušný záver o nedôvodnosti žaloby.

36. K vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poznamenáva, že právne posudzovanie veci je činnosť súdu, pri ktorej zistený skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu (buď v tom, že na správne zistený skutkový stav aplikoval nesprávne ustanovenie právneho predpisu, alebo aplikoval iný právny predpis než mal, alebo ak správne aplikovaný právny predpis nesprávne interpretoval).

37. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

38.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

38.2. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

39.1. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie sa v tejto spotrebiteľskej právnej veci správne v prvom rade zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, t. j. či žalobca je nositeľom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok.

39.2. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, napriek existencii Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 13. 12. 2012 č. 1514/2012/CE, pretože neboli splnené zákonné podmienky pre platné postúpenie predmetnej pohľadávky voči žalovanému z pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. Bratislava na žalobcu.

40. Žalobca v konaní pred prvoinštančným súdom nepreukázal, že jeho právny predchodca - Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava pred postúpením pohľadávky žalobcovi doručovala dlžníkom zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0212539462 uzatvorenej dňa 14.7.2007, a to D. T., nar. XX.XX.XXXX (žalovanej v 1. rade) a M. T. (právny predchodca žalovaných v 2. až 5. rade) písomnú výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorou by ich táto banka vyzvala na splnenie dlhu pred postúpením pohľadávky.

41. Z ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva, že pre platné postúpenie pohľadávky banky musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky upravené vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení, t. j. pohľadávka banky musí byť splatná, predchádza jej písomná výzva a omeškanie klienta nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo len časti peňažného záväzku. Tieto striktné podmienky postúpenia pohľadávky nie je možné obísť ani odchylnou úpravou zmluvných strán, teda dohodou veriteľa s dlžníkom (spotrebiteľom), ako sa to mylne domnieva žalobca. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona a s priamym dopadom na platnosť tohto právneho úkonu.

42. Podľa čl. 2 ods. 1 základných princípov Civilného sporového poriadku právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

43. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to konkrétne s rozsudkom NS SR z 24. apríla 2018, sp. zn. 1 Cdo 147/2017, ktorý uviedol, že „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon“.

44. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2019, sp. zn. 1 Obdo/92/2018, ktorý v bode 36 odôvodnenia rozsudku uviedol: „Zákon č. 483/2001 Z. z. je kľúčovým právnym predpisom upravujúcim činnosť bánk, ktorého § 92 ods. 8 zároveň veľmi presne upravuje, za akých okolností môže banka postúpiť pohľadávku z úveru na inú banku a tiež aj na tretiu osobu, a to aj na osobu bez bankovej licencie a bez súhlasu dlžníka. V zmysle § 92 ods. 8 vyššie citovaného zákona, banka musí pre platné postúpenie pohľadávky splniť nasledovné podmienky: a/ musí písomne vyzvať svojho klienta, aby dlh zaplatil a b/ ak je napriek písomnej výzve klient v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, môže banka postúpiť pohľadávku uplynutím uvedených 90 dní. Postúpenie pohľadávky banky v rozpore s uvedenými zákonnými podmienkami je absolútne neplatným právnym úkonom“.

45. Odvolací súd k vecnej správnosti napadnutého rozsudku a jeho preskúmateľného odôvodnenia poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. 7 Cdo 26/2017, ktorý k predmetnej a v tejto veci nosnej právnej problematike postúpenia pohľadávky bankou v odôvodnení rozsudku uviedol: „14. Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy úverovej veriteľky a žalobkyne o postúpení pohľadávok nedoznalo žiadnej zmeny (odhliadnuc od prečíslovania k 1. januáru 2009 pôvodného odseku 7 na odsek 8, v tejto súv. por. čl. III bod 46 a čl. XI zákona č. 552/2008 Z. z.) treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke (ktorou sa v nasledovnom rozumie rovnako ako v zákone i pobočka zahraničnej banky) buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 O. z.), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržite viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Ostatná (tretia) veta ustanovenia je potom z pohľadu správnosti uchopenia problému nižšími súdmi bez významu, nakoľko táto vymedzuje len povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi aj dokumentácie preukazujúcej tzv. život právneho vzťahu (resp. pohľadávky) a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia (dovolatelkou vzťahovaného na ustanovenie ako celok). 15. Z takejto úpravy vyplýva zjavná neudržateľnosť argumentácie dovolateľky

tým, že v prípade súčtu všetkých omeškaní úverového dlžníka trvajúceho viac než rok sa nemusí trvať ani na výzve banky klientovi pred postúpením pohľadávky, keď časť úpravy o tom, že skôr uvedené neplatí, sa vzťahuje výlučne na zachovanie práva banky uplatniť právo na postúpenie pohľadávky napriek neskoršiemu plneniu klienta a nie aj na ustúpenie od podmienok, za ktorých k postúpeniu možno pristúpiť (hocako tu môže byť predmetom diskusie tá otázka akcentovaná dovolaním, podľa ktorej v takomto prípade nie je zrejmé, čo by v čase po oneskorenom splnení klientom jeho záväzku vrátane príslušenstva malo byť ešte predmetom postúpenia pohľadávky). To obdobne platí aj o nosnej časti samou dovolateľkou ponúknutej odpovede na otázku predostieranú dovolaním, teda že § 92 ods. 8 bankového zákona ako celok treba chápať len ako úpravu podmienok, za ktorých môže dôjsť k prelomeniu bankového tajomstva, pretože takáto interpretácia opomína, že splnením podmienok podľa prvej vety ustanovenia zákonodarca podmienil nielen postúpenie pohľadávok mimo tzv. bankový sektor, ale tiež také postúpenie, pri ktorom pohľadávku patriacu pôvodne jednej banke prevezme iná osoba s rovnakým statusom. 16. Tým, čo je ale z pohľadu správnosti úvah nižších súdov v prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu tým najdôležitejším, je to, že zadefinovanie v rámci bankového zákona podmienok, za ktorých môže banka pristúpiť k postúpeniu pohľadávky, je z povahy veci úpravou, ktorej zmyslom (účelom) je to, že bez splnenia takýchto podmienok k postúpeniu prísť nemôže (nesmie). Z pohľadu tolerovateľnosti správania sa subjektov nepochybne súkromnoprávného vzťahu zmluvy o postúpení pohľadávky je preto rozhodujúce, že u jedného z týchto subjektov a to u postupcu treba usudzovať na existenciu zákonnej povinnosti správať sa určitým spôsobom - neplatí tu, že ho nemožno nútiť konať, čo zákon neukladá, ale je tu presný opak v podobe záujmu zákonodarca na tom, aby sa konalo určitým zákonom predpokladaným spôsobom. Druhou stranou rovnakej obraznej mince je potom, že na nesprávne sa zákonom výslovne ustanoveným spôsobom, teda odmietnutie učiniť zadosť pomerne jednoznačnej právnej úprave, je potrebné nazerať ako na zakázané, a teda i odporujúce zákonu. 17. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.)“.

46.1. K zásadnej námietke odvolateľa, že preukázanie splnenia podmienok podľa ust. § 92 ods. 8 ZoB v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdnom prípade v súlade s ust. § 89 ods. 1 ZoB odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB odvolací súd uvádza, že tým odvolateľ nastolil otázku, či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách je ustanovením kogentným alebo dispozitívnym, a teda či si banka so svojím klientom môžu dojednať vzájomné práva a povinnosti odchyľne od tohto ustanovenia.

46.2. Hoci táto otázka nebola v konaní pred súdom prvej inštancie výslovne žalobcom akcentovaná, ale podľa odvolania odvolateľa sa ňou mal súd prvej inštancie zaoberať, lebo to vyplýva z Všeobecných obchodných podmienok (bod 18.14), k tomu odvolací súd poznamenáva, že aj keď v čl. II Záverečné ustanovenia bod 3 Zmluvy o splátkovom úvere č. 0212539462 zo dňa 14. novembra 2007 je uvedené, že „Všetky právne vzťahy vyslovene neupravené v Úverovej zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Úverových podmienok, VOP, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi, a to v tomto poradí“ Všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalobca pripojil k žalobe, nie sú datované a tak sa ani nedá zistiť, kedy nadobudli účinnosť a či sa s nimi dlžníci D. oboznámili.

47. Odvolací súd však napriek tomu považuje za potrebné uviesť, že novelizácia Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách bola vykonaná zákonom č. 132/2013 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť od 10.06.2013 a podľa ním konštituovaného ust. § 89 ods. 1 účastníci zmluvného vzťahu môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť; pričom Zákon o bankách v poznámke pod čiarou odkazuje exemplifikatívne („napríklad“) na ust. § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka (v zmysle ktorého účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť) a ust. § 53 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka, ktoré pojednáva o neprijateľných spotrebiteľských podmienkach.

48.1. V zmysle ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom a odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné a na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

48.2. V zmysle ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka druhá veta platí, že spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Ide tu o materiálny korektív ochrany práv spotrebiteľa a platí, že „Neplatné sú také dojednania v spotrebiteľských zmluvách, ktorými by sa spotrebiteľ vzdával tých práv, ktoré mu zákon priznáva alebo dojednať také ustanovenie, ktoré by zhoršili jeho postavenie ako účastníka zmluvy.“ Z vecného hľadiska však nemožno pôsobenie citovanej normy obmedziť len na tento zákon, t. j. Občiansky zákonník a ani na predpisy na ochranu spotrebiteľa.

49.1. Z tohto dôvodu odvolací súd je toho názoru, že ak sa primárne zmluvné podmienky nesmú odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, musí sekundárne platiť aj to, že dané pravidlo dopadá aj na osobitné právne predpisy, ktoré môžu regulovať niektoré aspekty dojednávania spotrebiteľských zmlúv. Iba pri takomto výklade možno docieľať želanú ochranu práv spotrebiteľa s účinkami pre všetky prípady právnej úpravy dojednávania spotrebiteľských zmlúv. Následne tak bude platiť, že ak popri Občianskom zákonníku bude existovať parciálna úprava ochranných noriem aj v iných predpisoch, bude sa ustanovenie § 54 ods. 1 OZ interpretovať tak, že zmluvné podmienky sa nebudú môcť odchyliť od Občianskeho zákonníka a od osobitného predpisu súčasne, a to pokiaľ pôjde o dispozitívne normy.

49.2. O neprospechu spotrebiteľa je možno hovoriť vtedy, ak sa má čo i len nepatrne zhoršiť jeho postavenie či status, ktoré mu garantuje zákonná úprava. V prípade spotrebiteľských zmlúv medzi bankou a spotrebiteľom jednoznačne platí záver, že banka v postavení dodávateľa sa nemôže odchyliť od ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách v neprospech spotrebiteľa, a to skrze materiálneho korektívu ochrany práv spotrebiteľa vyjadreného v ustanovení § 54 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže je zjavné, že takýmto odklonom (v neprospech spotrebiteľa) by bol porušený Občiansky zákonník a spotrebiteľ by si objektívne zhoršil svoje zmluvné postavenie. Pretože by išlo o právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom, v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka by bolo také dojednanie absolútne neplatné pre rozpor so zákonom a absolútne neplatné by bolo aj postúpenie pohľadávky na základe takého dojednania.

50.1. Pretože ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách ustanovuje pravidlá pre ochranu klientov banky a v spotrebiteľských právnych vzťahoch je to banka, ktorá pripravuje návrh (formulárovej) zmluvy a tento návrh predkladá svojmu klientovi bez toho, aby klienti banky mali nejaké výrazné postavenie v negociácii o jeho obsahu a reálne nemajú možnosť do tejto zasahovať, čo bolo aj v tejto prejednávanej veci, ide o normu, ktorá (nielen) vo vzťahoch spotrebiteľských jednoznačne predstavuje v očiach zákonodarcu minimálny stupeň ochrany pre klienta banky, od ktorej sa nie je možné odchyliť v neprospech klienta.

50.2. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zastáva jednoznačný záver, že v predmetnej spotrebiteľskej zmluve nemohol žalobca platne dojednať odchylenie sa od ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách v neprospech spotrebiteľa, teda v neprospech dlžníkov. Vychádzajúc z uvedených skutočností rozhodol odvolací súd tak ako je uvedené v enunciiate tohto rozsudku, keď ako vecne správny potvrdil nielen výrok rozsudku vo veci samej ale aj výrok rozsudku o trovách konania.

51.1. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

51.2. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

51.3. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51.4. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

52. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovaným v 1. až 5. rade voči žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania ako procesne úspešnej strane v odvolacom konaní, pretože im žiadne trovy nevznikli.

53. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).